

Kauppan näkymät 2023–2024

Jaana Kurjenoja

Pääekonomisti

7.8.2023

Poimintoja Kauppan näkymistä.

Koko materiaali liitteineen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Sisälllys (Kaupan näkymien lyhentämättömän materiaalin sisällysluettelo)

Liikevaihdon kehitys kaupassa	3
Työllisyyden kehitys kaupassa	13
Kaupan investoinnit	25
Kuluttajien odotukset lähitulevaisuudesta	32
Vähittäiskaupan liikevaihto- ja työllisyysennusteet 2023–2024	37
Hallitusohjelman työvoimapolitiikan tavoitteisiin liittyä myös huolia	44

Poimintoja Kaupan näkymistä.

Koko materiaali liitteinen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

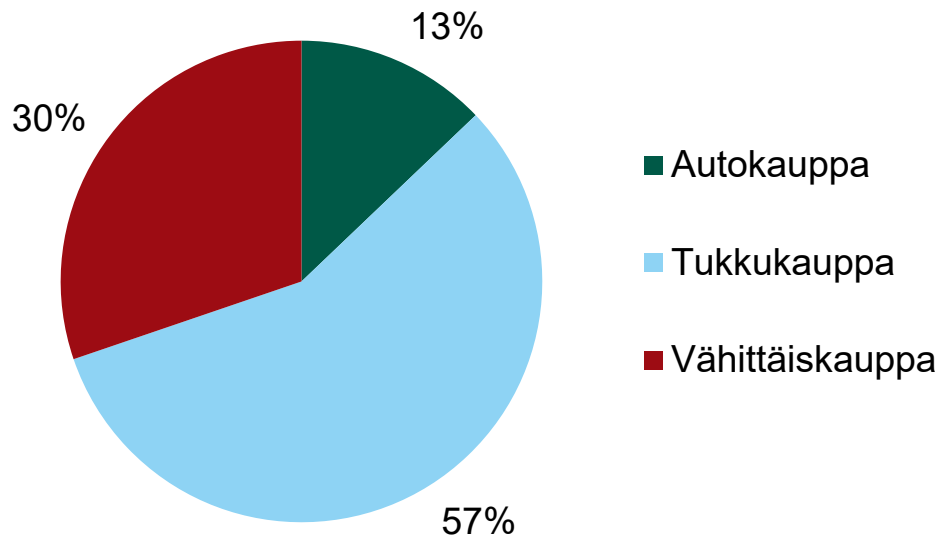
Liikevaihdon kehitys kaupassa

Poimintoja Kaupan näkymistä.
Koko materiaali liitteinen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Kaupan myynti 2022

Liikevaihto 2022 yht. 149,5 mrd. euroa (ei sisällä arvonlisäveroa)

Huom! Luvut pyöristetty lähimpään kokonaislukuun

Hintojen nousu näkyy vähittäiskaupan myynissä

- Ennakkotietojen mukaan koko vähittäiskaupan euromääräisen liikevaihdon tammi–kesäkuun vuosimuutos oli 3,4 prosenttia ja liikevaihdon määrän* -3,3 prosenttia.
 - Hintojen nousun vaikutus alkoi näkyä jo vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä. Siitä lähtien liikevaihto on kasvanut pelkästään kustannusten ja hintojen nousun vuoksi ja myynnin määrä on supistunut.
- Hintojen ja kustannusten nousun vaikutus on näkynyt niin päivittäistavara-, tavaratalo- kuin erikoiskaupassakin.
 - Ruoan hintojen nousu alkaa nyt hidastua ja loppuvuodesta hintataso voi kääntyä hienoiseen laskuun, vaikka se jääkin vuoden 2021 tasoa korkeammaksi. Yksi suurimmista syistä tähän on koko ketjun kasvaneet palkkakustannukset: Noin puolet vähittäiskaupan hinnoista muodostuu kaupan omista ja hankintaketjun palkkakustannuksista.
 - Muotikauppa on ollut yksi harvoista erikoiskaupan aloista, joilla sekä liikevaihto että myynnin määrä ovat kasvaneet. Halpamuodin vahvan aseman ja kansainvälisen kilpailun vuoksi vaatteiden ja jalkineiden hintakehitys on pysynyt hyvin maltillisena.
 - Erikoiskaupan suurista aloista rautakaupassa, kodintekniikassa, urheilukaupassa ja sisustuksessa sekä liikevaihto että myynnin määrä ovat pienentyneet. Osittain tähän vaikuttaa se, että ko. alojen hankintoja tehtiin paljon pandemian aikana.

* Hintavaihteluista puhdistettu liikevaihto.

Tukkukaupan euromääräinen liikevaihto kääntyi laskuun kevään aikana

- Tukkukaupan euromääräisen liikevaihdon kumulatiivinen vuosimuutos oli tammi-toukokuussa -1,3 prosenttia ja myynnin määrän* -2,0 prosenttia.
- Rakentamisen heikko suhdanne näkyy rakennusteollisuutta palvelevassa tukkukaupassa.
- Teollisuuden heikentyvä suhdanne alkaa näkyä tukkukaupassa viipeellä.
 - Teolliset asiakkaat alentavat nyt varastotasojaan, mikä näkyy pienempänä kysyntänä tukkukaupassa.
 - Toisaalta saatavuusongelmat ovat helpottaneet, monien raaka-aineiden hinnat ovat alentuneet ja vihreään siirtymään liittyvät investoinnit tukevat myöhemmin myös tukkukaupan toimintaa.

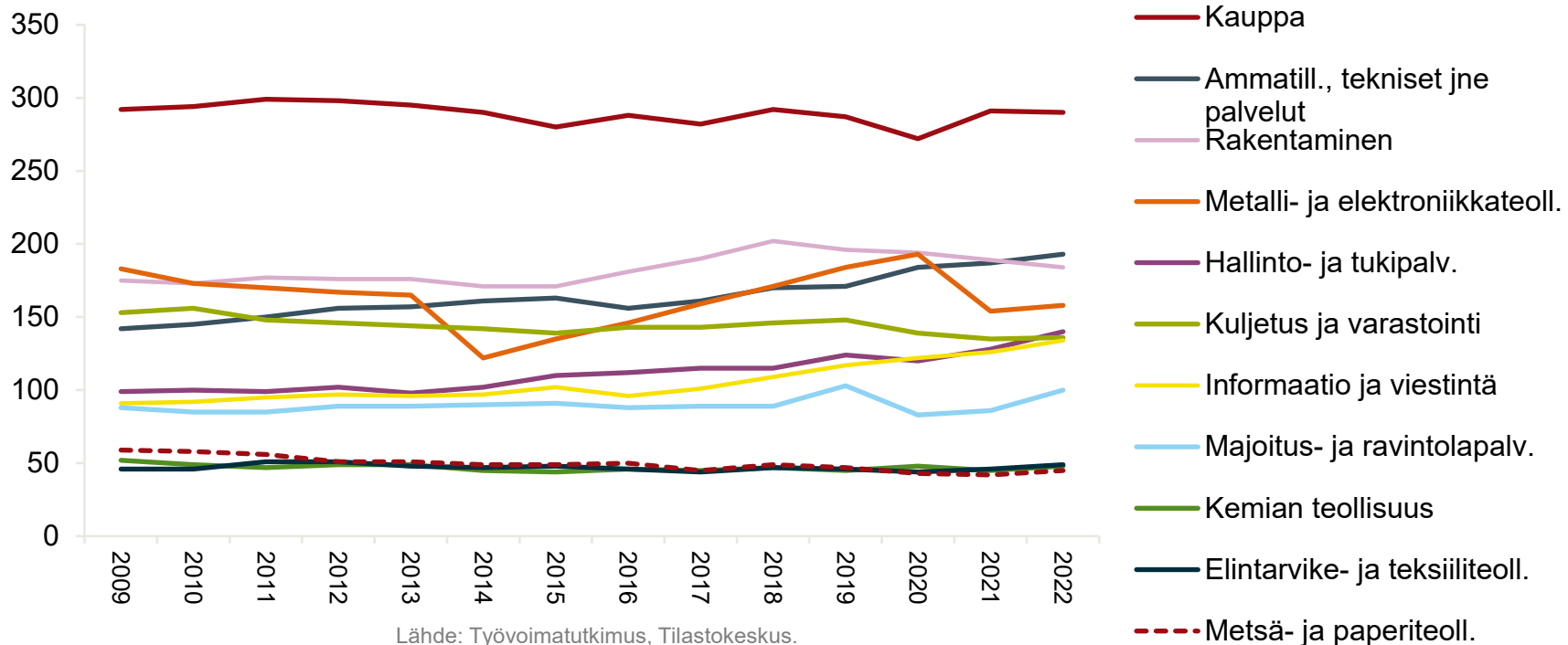
* Hintavaihteluista puhdistettu liikevaihto.

Työllisyyden kehitys kaupassa

Poimintoja Kaupan näkymistä.
Koko materiaali liitteinen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Kauppa on elinkeinoelämän suurin työllistäjä

1 000 henkilöä

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus.

7.8.2023

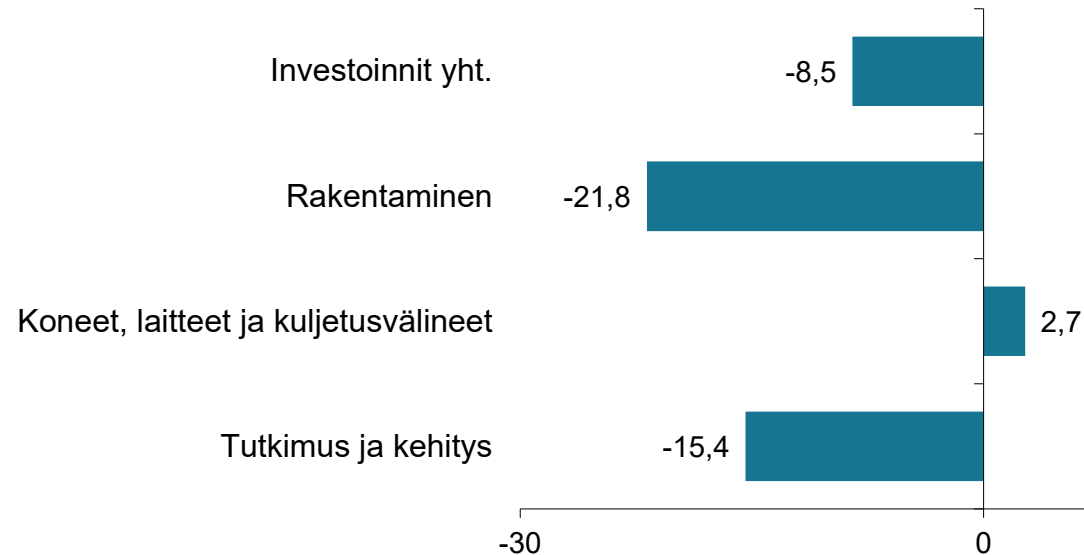
Jaana Kurjenoja

Kaupan investoinnit

Poimintoja Kaupan näkymistä.
Koko materiaali liitteinen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Viime vuonna kaupan T&K-investoinnit olivat vain neljä prosenttia suuremmat kuin 2015

Kiinteän pääoman bruttomuodostus menona yht., volyymin vuosimuutos 2021–2022, %

Kaupan investointien lasku jatkui vuoden 2023 alussa:
-2,5 % Q1 2023
(Yritysten investoinnit, kokeelliset tilastot, Tilastokeskus)

Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus.

Kuluttajien odotukset lähitulevaisuudesta

Poimintoja Kaupan näkymistä.
Koko materiaali liitteinen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Vähittäiskaupan liikevaihto- ja työllisyysennusteet 2023–2024

Poimintoja Kaupan näkymistä.

Koko materiaali liitteineen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Kauppan näkymät – taustaa

- Tänä vuonna talous ei kasva. Seuraavana vuonna kasvu nousee noin prosenttiin, joka on aivan liian hidasta ratkaisemaan julkisen velan ja ikääntyvän väestön rasitteita kansantaloudelle.
- Rakentamisen ja teollisuuden suhdanteet heikkenevät tänä vuonna eikä vienti kasva.
 - Teollisuusyritykset purkavat varastojaan samalla, kun kysyntä pienenee. Teollisuuden tuotanto kääntyy hitaaseen kasvuun ensi vuonna.
 - Rakennustuotanto ei kasva vielä ensi vuonnakaan. Korjausrakentaminen korvaa hieman uudisrakentamisen pudotusta.
- Korot nousevat tänä vuonna edelleen, mikä heikentää sekä kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja että yritysten investointeja.
 - Korkotaso ei tule merkittävästi alenemaan vielä ensi vuonna.
- Vuoden edetessä inflaatio hidastuu, mutta vuositasolla se on silti reipasta, yli viisi prosenttia. Ensi vuonna inflaatio hidastuu yhä, mutta ei yllä EKP:n tavoiteuralle, noin kahteen prosenttiin.
 - Ruoan hinta on huipussaan vuoden 2023 alkupuolella ja laskee vuoden jälkipuoliskolla. Ruoan hinnan taso säilyy kuitenkin korkeana vielä ensi vuonnakin.
 - Kevään ja kesän säät voivat leikata satoja ympäri maailmaa, mikä voi heijastua hintoihin.

Kaupan näkymät – taustaa

- Yksityinen kulutus supistuu tänä vuonna ja kasvaa ensi vuonna vain noin prosentin. Korkeana pysyvä korkotaso ja inflaatio saa kuluttajat varovaisiksi ja yhä pienempi osuus kulutuksesta ohjautuu vähittäiskauppaan.
 - Asumisen kustannusten ja ruoan hintojen pysyminen korkealla syö kotitalouksien mahdollisuuksia kuluttaa ja tulee näkymään varsinkin erikoiskaupan alojen myynnin määrissä.
 - Palveluiden hinnat pysyvät pandemiaa edeltävää tasoa korkeammalla.
- Työllisten määrä pysyttelee suhteellisen vakaana tänä ja ensi vuonna.
 - Työllisyyskehitys vaikuttaa kotitalouksien ostovoimaan ja luottamukseen ja siten kulutukseen ja vähittäiskaupan myyntiin. Työllisyyskehitys koko kansantalouden tasolla on erittäin tärkeää koko kaupalle.
- Osaajapula näkyy edelleen tukku- ja vähittäiskaupan yrityksissä. Pula on laajaa kaikilla eri koulutusasteilla ja henkilöstöryhmissä.
 - Työvoimapula on kuitenkin hieman helpottanut, kun tukku- ja vähittäiskaupan kysyntä on supistunut ja työvoimaa on vähennetty.

Kaupan näkymät – taustaa

- Ennusteessa ei ole tehty oletuksia muista kuin jo tehdyistä vero- ja maksupäätöksistä.
- Kuluvan vuoden ja lähivuosien kasvuun liittyy varsinkin alasuuntaisia riskejä.
 - Kiinteistömarkkinoilla voi tapahtua suuriakin myllerryksiä, joiden kerrannaisvaikutukset voivat ulottua monille aloille ja talouskasvuun
 - Julkisen sektorin velkaantuminen lisää paineita veronkorotuksiin sekä sosiaaliturvien leikkauksiin, mikä leikkaa ostovoimaa ja yksityistä kysyntää.
 - Sote-uudistus ei tuo kustannussäästöjä ja tehokkuutta julkiselle sektorille.
 - Väestön vanheneminen ja kaupungistuminen muuttavat kaupan rakenteita.
 - Epävakaa turvallisuuspoliittinen tilanne voi heikentää kansainvälistä talouskasvua.

Hallitusohjelman työvoimapolitiikan tavoitteisiin liittyy myös huolia

Poimintoja Kaupan näkymistä.
Koko materiaali liitteineen on Kauppa.fi:n jäsensivuilla, tutkimuksia-osiossa.

Kiitos!

Jaana Kurjenoja
Pääekonomisti
Kaupan liitto

jaana.kurjenoja@kauppa.fi

 [@JaanaKurjenoja / kauppa.fi](https://twitter.com/JaanaKurjenoja)

KAUPAN LIITTO